

Surrealistický svet bratov Quayovcov na Fest Anči

Tlačová správa, 9. máj 2016

ŽILINA. Pojem bratia Quayovci znamená vo filmovom svete veľa. Minulý rok o nich natočil krátky dokument *Quay* holywoodsky režisér Christopher Nolan. Následne v amerických kinách uviedli 70-minútovú projekciu krátkych filmov z produkcie bratov Quayovcov aj s Nolanovým dokumentom pod názvom *The Quay Brothers in 35 mm*. Koncom júna príde tento ojedinelý kreatívny tandem na Slovensko, aby na Medzinárodnom festivale animácie Fest Anča predstavil svoju tvorbu.

V umeleckom svete je niekoľko súrodeneckých dvojíc. Ani jedna však nie je taká nevšedná, ako dvojčky Stephen a Timothy Quay. Keď sa s nimi rozprávate, je to akoby ste hovorili s jedným človekom. Vyzerajú rovnako, gestikulujú rovnako, ešte aj intonáciu hlasu a spôsob prejavu majú identickú. Jeden rozvinie myšlienku a druhý ju dopovie bez toho, aby ste si to všimli. Sú ako jedna bytosť. A ako jedna bytosť aj vystupujú takmer vo všetkých rozhovoroch pre médiá.

To však nie je jediná neobyčajná vec, akou dokážu človeka očariť. Rodáci z Pensylvánie, žijúci v Londýne, majú už za sebou tridsaťročnú úspešnú kariéru. V nej nachádzajú inšpiráciu predovšetkým v Strednej Európe. Nájdeme u nich napríklad motívy z diel Franza Kafku či poľského spisovateľa Bruna Schulza. V ich filmoch znie hudba Leoša Janáčka, Zdeňka Lišku alebo Bélu Bartóka. Najväčším idolom je pre nich Jan Švankmajer, ktorému venovali snímku *The Cabinet of Jan Švankmajer* (Kabinet Jana Švankmajera, 1984). Český majster animácie je v nej zobrazený ako bizarná bábka, čo sa snaží naučiť študenta pochopiť podstatu surrealistického procesu tvorby. V rozhovore pre denník Pravda samotný Švankmajer prezradil: „Hlásia sa k mojim filmom ako k svojej inšpirácii, ale ich tvorba je natoľko svojbytná, že podľa mňa vykazuje viac rozdielov než zhôd. To, čo nás spája, je vzývanie imaginácie.“ Medzinárodne uznávaní majstri stop motion animácie totiž situujú svoje malé postavičky a rekvizity do nezabudnuteľných svetov pripomínajúcich dávno potlačené detské sny. Vnávajú sa do ťažko prístupných oblastí ľudskej psychiky a bezhraničnej fantázie. Ako napísal pre The New York Times režisér Christopher Nolan „Pri osobnom stretnutí sú očarujúci a skromní. Ich filmy naznačujú, že svet vidia jedinečným spôsobom, pričom ich svojské výstrednosti sú pre nich obsesívnym pracovným návykom. Keď som sa s nimi zhováral, žiadna téma nebola tabu, okrem jednej: čo to všetko znamená. Ale keďže som ich fanúšik od pubertálnych čias, už dávno som sa vzdal snahy dekodovať ich fantastické vízie.“

Hlavným znakom, podľa ktorého sa dajú diela bratov Quayovcov ľahko charakterizovať, sú čiastočne pošramotené bábkky, či skôr bábiky, zasadené do temnej atmosféry. Ich prácu ste mohli okrem iného vidieť napríklad v celovečernej snímke *Frida*, kde vytvorili krátku animovanú sekvenciu. A ako ináč, aj tu namiesto lekárov vystupujú štylizovaní kostlivci. Rukopis bratov Quayovcov je totiž nezameniteľný aj v dielach, ktoré vytvorili na zákazku, či už ide o reklamu, upútavky pre televíziu MTV alebo videoklipy.

O bratoch Quayovcov by sa dali napísať litánie. O ich knižných ilustráciách, produkcii videoklipov, tanečných filmov alebo dizajnovaní kulís pre operu, divadlo a koncertné vystúpenia. Fascinujúci, večne mlado pôsobiaci Stephen a Timothy Quayovci porozprávajú na Fest Anči o svojich začiatkoch tvorby, ktorou sa výrazne odlišovali od väčšiny, ale aj o súčasnosti. Z ich intuitívnej intímnej produkcie uvidíte napríklad filmy *The Cabinet of Jan Švankmajer*, *Street of Crocodiles*, *Maska*, *In Absentia* a mnohé ďalšie.

Medzinárodný festival animácie Fest Anča sa bude tradične konať v Žiline od 29. júna – 3. júla 2016. Bratia Quayovci sú len jedni zo zaujímavých hostí, ktorých na ňom stretnete.

www.festanca.sk